

til Fredskov var en Undtagelse fra den almindelige Regel, saa er det ganske vist rigtig, thi den almindelige Regel er jo den, at Bøndejord skal være til Bøndebrug; men naar det er en Undtagelse, saa seer jeg ikke, hvad der skulde være i Veien for at ophæve denne Undtagelse og vende tilbage til Hovedreglen, som gaaer ud paa at formene Godseierne at indtage Bøndejord under Hovedgaarde, hvad enten det er til Agerbrug eller til Skovbrug. Det Samme gjælder med Hensyn til Skovforordningen af 27 Septbr. 1805. Dette Lovforslag fører nu, forsaavidtsom det angaaer en Ophevelse af den Undtagelsesret, som er indrømmet Godseierne i Forordningerne af 1787 og 1805 til at indtage Bøndejord, Tingenes Tilstand til bage til det, der for 70 Aar siden var Hovedreglen, og som endnu er Hovedreglen, er Grundprincippet for al Bøndejords Afbenyttelse, og naar vi ikke gjøre Andet end vende tilbage til det, der er Normen, saa troer jeg ikke, at det kan siges, at vi krænke Contractsfriheden ved at vedtage et saadant Lovforslag. Den ærede Minister har selv i sit første Foredrag erkjendt det Urigtige, som Fdg. af 1787 indeholder, nemlig at en Fæster kan imod sin Villie fratages den Jord, der er ham overladt i Brug paa hans Livstid. En saadan Bestemmelse som den bryder paa det Voldsomste Contractsfriheden — naar en Mand har afluttet en Contract med en Anden om at afbenytte et vist Jordstykke, saa skal dog den ene Contractant mod den Andens bestemte Villie kunne fratage ham en Deel af Jordstykket — dersom det ikke er det voldsomste Brud paa Contractsfriheden, som vor Lovgivning kender, saa har jeg ikke lært Contractslæren rigtig. Hvad er det nu tillige, der gjør Bestemmelsen af 1787 saa forhadet i det daglige Liv? Det er den Maade, hvorpaa Forordningen bestemmer Afgjørelsen af, om et Stykke Bøndejord skal fratages Bonden. Der siges i Fd. af 1787, at Bonden skal beholde saamegen Jord tilbage, at en Gaardmands Familie kan finde sit gode Udkomme derved; men hvem er det, der afgjør, om der er saamegen Jord tilbage, at en Gaardmands Familie kan ernære sig deraf? Det er Landvæsenstommisionerne; men det er netop en uheldig Afgjorel-

sesmaade, thi Landvæsenstommisionerne bestaae meget ofte af Mænd, der ingenlunde kunne forudsættes at være upartiske, og til hvilke Bøndestanden i alt Fald ikke har den Tro, at de ere det. Dersom man vil see efter, hvorledes vore Landvæsenstommisioner ere sammensatte, saa vil man finde de forunderligste, man kan tænke sig, hvor der er Spørgsmaal om Udjævning af Ketsstrætter mellem Godseiere og Fæstere. Tager man f. Ex. Holbek Amts Landvæsenstommision, saa er der iblandt de 11 Landvæsenstommisairer i Holbek Amt 7, der ere Godsforvaltere og et Par af de Øvrige ere Godseiere; tager man Præstø Amt, saa finder man, at af de 9 Landvæsenstommisairer er der 8, der enten ere Godseiere eller Godsforvaltere, og saa bliver der kun een Mand tilbage, som ikke hører til denne Klasse, jeg taler naturligviis ikke her om Landvæsenstommisionernes Formænd, som ere Amtmændene — men det er denne Afgjørelsesmaade, der medfører, at Loven af 1787 ansees for at være i høi Grad forurettende for Bøndestanden, og det kan ikke være Andet, end at en saadan Tro maa have gjort sig gjældende, enten der foreligger mange eller saa Forhold; det vil naturligviis være umuligt at godtgjøre, hvorledes Loven er bleven anvendt i de enkelte Tilfælde. Man skulde virkelig, som den ærede Forslagsstiller for Langeland (J. A. Hansen) før sagde, troe, at Tiden for denne Lovs Anvendelse maatte være udløben for mange Aar siden. Der tales derom, at Græskillelsen af Bøndejord imod Fæstere Villie kun kan finde Sted til Agerdyrningens Opkomst og Skovculturens Fremfremmelse, men skulde man nu ikke troe, at Skovculturen maatte være bleven tilstrækkelig fremmet i al den Tid, især efterat Forordningen af 1805, der endogsaa indrømmer hele Bøndergaardens Inddragelse under Fredskove, var kommen til, og saa er der endda det Mærkværdige derved, at denne Lov anvendes netop i de Egne af Landet, hvor der findes Overflodighed af Skove. Dersom den ærede Minister vil ved sit Landvæsenstommision lade sig foreslægge, hvor disse Inddragninger af Jord til Skove meest have fundet Sted, saa er jeg aldeles overbevist om, at det vil blive ham op-